

**VÝROČNÁ SPRÁVA
ZA ŠPECIFICKÉ PRACOVISKO
KEŇA - KWALE**

Október 2013 – December 2014

Trnavská univerzita v Trnave, Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce

Úvod

Slovenská oficiálna rozvojová pomoc je nasmerovaná do Kene, jednej z troch programových krajín a orientuje sa na sektorové priority zdravotníctvo, vzdelávanie, poľnohospodárstvo a ľudské práva.

Trnavská univerzita v Trnave, v zastúpení Fakultou zdravotníctva a sociálnej práce (ďalej TU FZaSP), svojimi rozvojovými aktivitami participuje na plnení sektorových priorít, hlavne v oblasti zdravotníctva a vzdelávania a praktických zručností, už od roku 1998.

Ciele špecifického pracoviska

TU FZaSP má špecifické pracovisko situované v regióne Kwale a jeho cieľmi sú:

- vedecko-pedagogická činnosť v oblastiach verejného zdravotníctva, tropickej medicíny, sociálnej práce, ošetrovateľstva a laboratórnych metód,
- rozvojová činnosť v oblastiach vzdelávania, ľudských práv, zdravia a budovania kapacít.

Lokálni partneri a zainteresované subjekty

TU FZaSP podpísala dňa 30.októbra 2013 s **regionálnou nemocnicou Kwale (Kwale District Hospital)** Memorandum o porozumení na obdobie piatich rokov (2013-2018). Podpísané memorandum je posilnením vzájomnej spolupráce pri realizácii aktivít v oblastiach zdravotníctva, vzdelávania, výskumu, publikačnej činnosti a i. Na základe podpísaného memoranda plánujeme realizovať vzdelávacie a tréningové aktivity pre komunitných a zdravotníckych pracovníkov v oblasti podvýživy (IMAM= Integrated Management of Acute Malnutrition, IYCF=Infant and Young Child Feeding), hlásenie výskytu infekčných ochorení, poskytovania zdravotnej starostlivosti HIV pacientom. Priestor je vytvorený pre všetky štyri študijné odbory na našej fakulte, a to sociálna práca, verejné zdravotníctvo, ošetrovateľstvo, laboratórne a vyšetrovacie metódy.

Vo vedení nemocnice je Dr. Hajara Al Busaidy.

TU FZaSP v rámci detašovaného pracoviska v Kwale nadviazala spoluprácu s viacerými miestnymi organizáciami a inštitúciami:

- *AGA KHAN Community Health Department*
- *KEMRI – Kenya Medical Research Institute*
- *Ministry of Gender and Social Services*
- *District Gender and Social Development Office*
- *Matuga Sub-county Public Health Office*
- *Nagasaki University*
- *Aphia Plus*
- *Mercy USA*
- **Kenya Medical Training College v Msambweni** (Dňa 6.9.2013 podpísané Memorandum o porozumení na obdobie 3 rokov. Dohodnutá spolupráca zahŕňa prednáškové činnosti a vzájomného obohacovania sa medzi pracovníkmi TU a odborníkmi z Kenya Medical

Training College v Msambweni v odboroch verejné zdravotníctvo a ošetrovatel'stvo, spoločné projekty, výskum, mobility pedagógov zo slovenskej i kenskej strany a i.).

Financie

Aktivity špecifického pracoviska v Keni v regióne Kwale v danom období finančne podporili:

- Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky prostredníctvom dotácie na zabezpečenie prevádzky špecifického pracoviska,
- OZ Albert, ktoré bolo založené a funguje na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce
- súkromní donori.

Menný zoznam osôb zabezpečujúcich prevádzku špecifického pracoviska v Keni v danom časovom období za TU FZaSP

V mesiacoch október – november 2013 to boli dve zahraničné pracovné cesty na špecifické pracovisko v Kwale v počte štyroch ľudí (prof. Rusnáková, Dr. Rafajdus, Dr. Kráľová, Mgr. Švaro). V roku 2014 to boli tri zahraničné pracovné cesty, a to v mesiacoch máj – jún v počte troch ľudí (prof. Slaný, Dr. Rafajdus, Dr. Kráľová), a v mesiacoch november – december 2014 jedna osoba (Dr. Kráľová).

➤ Vedúci zamestnanci:

1. prof. MUDr. Jaroslav Slaný, CSc.
2. prof. MUDr. Viera Rusnáková, CSc., MBA
3. PhDr. Zuzana Kráľová, PhD.

➤ Odborný asistent

1. Mgr. Michal Rafajdus, PhD. /KVZ/

➤ Doktorand:

1. Mgr. Miroslav Švaro /KVZ/

Zrealizované aktivity a malé granty na špecifickom pracovisku v Keni/na Slovensku

KEŇA

1. Posilnenie partnerstva a vybudovanie nového partnerstva s dvoma inštitúciami v Keni v regióne Kwale podpísaním Memoránd o porozumení s Kwale District Hospital a Kenya Medical Training College v Msambweni.
2. V mesiacoch október a november 2013 boli zrealizované 3 fakultné mikrogranty, a to
 - ✓ *„Zlepšenie úspešnosti ochrany obyvateľ'ov regiónu Kwale pred infekčnými ochoreniami pomocou mobilnej IT technológie.“* ... išlo o pilotný projekt, kde hlavným cieľom bolo pripraviť podklady rozsiahleho projektu *Zlepšenia surveillance infekčných ochorení v regióne Kwale.*

- ✓ **„Kvalita vnútorného ovzdušia a s biomasou súvisiace znečistenie v regióne Kwale.“** ... tento projekt nadväzoval na pilotný projekt z roku 2011, kedy sa v osadách merali koncentrácie oxidu uhľnatého, oxidu uhličitého, prach, vlhkosť a teplotu najmä v kuchyniach, resp. v priestoroch, kde ženy varia. Cieľom tohto projektu bolo vykonať dôkladnú analýzu štruktúry vnútorného znečistenia pochádzajúceho z používaných palív z biomasy a navrhnúť jednoduchšie riešenia na zlepšenie situácie a otestovať ich efektívnosť.
 - ✓ **„Sociálno-zdravotnícka starostlivosť o podvyživené deti do 5.roku života a ich matky v regióne Kwale. Zabezpečenie kontinuity projektu“** ... Hlavným cieľom projektu bolo zabezpečiť kontinuitu končiaceho dvojročného projektu a pripraviť podklady nového projektu v regióne Kwale.
3. Prednášky a praktické cvičenia so zameraním na posilnenie počítačovej gramotnosti u miestnych komunitných pracovníkov troch nutričných centier v regióne Kwale.
 4. Vypracovanie Inventárneho zoznamu majetku na špecifickom pracovisku v Kwale, a tým prehľadniť majetok TU FZaSP.
 5. V roku 2014, v mesiacoch máj - jún, sa zrealizovali dva fakultné mikrogranty, a to:
 - ✓ **„E-learningová výučba MS Office 2010/Windows 7 v nutričných centrách Kwale regiónu ako pokračovanie v budovaní kapacít v oblasti počítačovej gramotnosti“** ... mikrogrant nadviazal na posledný projekt z oblasti budovania kapacít počítačovej gramotnosti z roku 2013. Zároveň sa vychádzalo z požiadaviek lokálneho partnera pokračovať v kurzoch počítačovej gramotnosti v jednotlivých nutričných centrách. Projekt napomohol budovaniu kapacít a získavaniu zručností v oblasti informačných technológií pre potreby lokálneho partnera ako aj pre potreby budúcich projektov v spolupráci s TU FZaSP. Účastníci e-learningu dostali aj informácie o elektronických médiách, o efektívnych možnostiach vyhľadávania publikácií potrebných k ich práci v nutričných centrách. Mikrogrant bol zároveň predprípravným projektom nasledujúceho projektu zameraného na zefektívnenie zberu nutričných dát zavedením a používaním mobilnej IT technológie.
 - ✓ **„Zefektívnenie zberu, spracovávaní a analýzy dát v nutričných centrách v Kwale regióne pomocou IT technológie“** ... Tento projekt priamo nadväzoval na e-learningový projekt, ktorým komunitní pracovníci získali zručnosti a znalosti v oblasti IT technológií a jednotlivých programov potrebných pre ich ďalšiu prácu v nutričných centrách. Zlepšenie počítačovej gramotnosti zvyšuje ich profesionálnu kvalifikáciu a dáva im väčšie možnosti do budúcnosti. Mikrogrant sledoval cieľ zefektívniť zber dát vytvorením online databázy, ktorá jednak umožní okamžitý prístup dát ako pre lokálneho partnera, tak i pre TU FZaSP. Týmto spôsobom sa vytvára priestor pre pravidelné vyhodnocovanie dát nutričných centier a ich odborné publikovanie. Pravidelné vyhodnocovanie nutričných dát umožní lepšie identifikovať príčiny a faktory detskej podvýživy v regióne Kwale, zhodnotiť potreby a účinnosť zvolenej liečby a sociálnej pomoci.
 6. V júni 2014 sa uskutočnila návšteva dekana TU FZaSP prof. MUDr. Jaroslava Slaného, CSc., na špecifickom pracovisku v Kwale. Dekan prof. Slaný bol oboznámený s pracoviskom a jeho aktivitami. Absolvoval stretnutia s lokálnymi partnermi a pracovníkmi v nutričných centrách.

7. Kontinuálne pokračovanie grantu prof. Viery Rusnákovej „*Zlepšenie úspešnosti ochrany obyvateľov regiónu Kwale pred infekčnými ochoreniami pomocou mobilnej IT technológie*“, a to vykonaním monitoringov a kontrolovania zberu údajov prostredníctvom tabletov cez webovú aplikáciu vyplnto.cz.
8. V mesiacoch november – december 2014 sa začala prvá časť fakultného mikrograntu s názvom „*Studňa pre Mkongani Model Health Centre*“. Hlavným cieľom projektu je vykopať studňu v Mkongani Model Health Centre a zabezpečiť prístup k vode nielen pacientom a klientom zdravotníckeho strediska, v ktorom je situované aj nutričné centrum, ale pre celú Mkongani oblasť. Aktivity súvisiace s výkopom studne zabezpečí miestna firma z Mombasy za finančnej podpory súkromného donora zo Slovenska. Súčasťou projektu sú aj prednášky zamerané na hygienu, pitný režim, skladovanie a čistenie vody v jednotlivých komunitách prostredníctvom vyškolených komunitných zdravotníckych pracovníkov.

SLOVENSKO

9. Založenie Afrického fóra na TU FZaSP v rámci aktivít špecifického pracoviska v Keni na Slovensku. Ide o verejné diskusné fórum určené hlavne pre členov akademickej obce na celouniverzitnej úrovni, s cieľom výmeny informácií o rozvojových a humanitárnych aktivitách Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce. Vytvára priestor na podnety a pripomienky pre budúce projekty, ponúka možný nábor nových záujemcov pre rozvojovú spoluprácu a zameriava sa i na fundraising. V roku 2013 boli štyri Africké fóra (27.6., 3.7., 26.9., 19.11), v roku 2014 v novom časovom harmonograme dve Africké fóra (17.3. v letnom semestri, 29.10. v zimnom semestri).
10. V rámci rozširovania vedomostí širšej verejnosti o rozvojových aktivitách TU FZaSP v spolupráci s OZ Albert sa uskutočnili štyri prednášky, a to v Knižnici Juraja Fándlyho v Trnave (30.5.2013), v Piešťanskom informačnom centre (16.7.2013), v Kostole sv. Cyrila a Metoda v Piešťanoch (28.7.2013) a v Rotary klube Bratislava (27. januára 2014). Prednáška v piešťanskom kostole bola spojená aj s dobrovoľnými finančnými príspevkami na podporu rozvojových aktivít v Keni v regióne Kwale. Popri tom kontinuálne prebiehajú prednášky o rozvojových aktivitách pre študentov všetkých štyroch odborov na TU FZaSP počas akademického roka.
11. Prerobené a schválené vedením TU FZaSP dokumenty špecifického pracoviska v Keni v regióne Kwale, a to Prevádzkový poriadok a Domáci poriadok.
12. V mesiaci apríl 2014 TU FZaSP v spolupráci s Pedagogickou fakultou TU vypracovali rozvojový projekt pre región Kwale na obdobie dvoch rokov. Žiadosť bola predložená na schválenie Slovenskej agentúre pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu. Projekt neprešiel.

Špecifické pracovisko v Keni umožnilo v priebehu rokov 2013 a 2014 fakultným vedeckým pracovníkom, učiteľom a doktorandom participovať na realizácii aktivít, čo smeruje k zvýšeniu úrovne výučby na TU FZaSP, rozširuje ich poznatky a zručnosti, a zároveň tiež znamená prenos expertízy na miestnych odborníkov a pracovníkov pôsobiacich v Kwale.

Medializácia/Publikačná činnosť

1. „*Trnavská univerzita pomáha bojovať s podvýživou v Keni a Južnom Sudáne*“ ... rozhovor s prof. Adrianou Ondrušovou a Dr. Zuzanou Kráľovou pre TASR, rok 2014.
Link: <http://skolskyservis.teraz.sk/vysoke-skoly/trnavska-univerzita-sudan-kena/8168-clanok.html>
2. „*Rozvojové a humanitárne aktivity v Afrike*“ ... rozhovor s Dr. Zuzanou Kráľovou pre Naše Novinky – Trnava, Ročník II, číslo 3/2014.
3. Kráľová, Z.: *Rozvojové aktivity Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce na africkom kontinente*. In Universitas Tyrnaviensis. Časopis Trnavskej univerzity, 1/2014, ISSN 1338-9025.
4. Kráľová, Z.: *Africké fórum*. In Universitas Tyrnaviensis. Časopis Trnavskej univerzity, 4/2014, ISSN 1338-9025.
5. Pupala, B., Mbugua, T.J., Kráľová, Z.: *Keňa – poučný príbeh o rozvoji predškolského vzdelávania*. In Predškolská výchova, 3/2013-2014, Ročník LXVIII, ISSN 0032-7220.

Správu vypracovala:

PhDr. Zuzana Kráľová, PhD. – vedúca špecifického pracoviska v Keni od 1.10.2013

FOTODOKUMENTÁCIA:

Obrázok č.1: Úvodná e-learningová lekcia v Kwale nutričnom centre

Obrázok č.2: Práca s tabletmi pri nahadzovaní dát

Obrázok č.3: Návšteva dekana prof. Jaroslava Slaného v Keni

Obrázok č.4: Africké fórum na TU FZaSP

Obrázok č.5: Realizácia projektu „Kvalita vnútorného ovzdušia a s biomasou súvisiace znečistenie v regióne Kwale.“

Obrázok č.6: Propagácia rozvojových aktivít TU FZaSP v rámci prednášok pre verejnosť

